

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

**KATEDRA APLIKOVANÉ GEOINFORMATIKY A
ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ**

**IDENTIFIKACE A KLASIFIKACE SOCIÁLNĚ
SEGREGOVANÝCH LOKALIT VE SPÁDOVÉM
ÚZEMÍ MĚSTA LOUN**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Ing. Vojtěch Novotný, PhD.

Bakalant: Lenka Radová

© 2019 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lenka Radová

Územní technická a správní služba

Název práce

Identifikace a klasifikace sociálně segregovaných lokalit ve spádovém území města Louny

Název anglicky

Identification and classification of socially segregated places of Louny

---

Cíle práce

Identifikovat a popsat sociálně segregované lokality a lokality ohrožené sociální segregací ve spádovém území města Louny.

Metodika

Studentka vypracuje literární rešerši zaměřenou na problematiku sociální segregace a její dynamiky, jejímž cílem je zejména systematizace typů sociální segregace a jejich příčin a projevů. Získané poznatky využije pro identifikaci a popis segregovaných a segregací ohrožených společností a lokalit ve spádovém území města Louny. Pro identifikaci využije kombinaci analýz demografických údajů a terénního průzkumu včetně komunikace s představiteli samospráv a správy sociálního zabezpečení. Výsledkem práce bude mapa sociálně vyloučených lokalit a jejich popis.

Doporučený rozsah práce

do 50 stran textu doplněného adekvátních grafických příloh (mapy, schémata, fotodokumentace)

Klíčová slova

sociální vyloučení, udržitelný rozvoj, Slaný

Doporučené zdroje informací

KRYSAN, M., CROWDER, K. Cycle of segregation. New York: Russel Sage Foundation, 2017. ISBN 978-08-715-4490-2

Lloyd, C., D., SHUTTLEWORTH, I., G., WONG, D., W., S., eds. Social-spatial segregation: Concepts, processes and outcomes. Bristol: Policy Press, 2015. ISBN 978-1-4473-0134-9

MAIER, K. *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4198-7.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – FŽP

Vedoucí práce

Ing. Vojtěch Novotný, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra aplikované geoinformatiky a územního plánování

Elektronicky schváleno dne 26. 3. 2019

doc. Ing. Petra Šimová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 3. 2019

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 28. 03. 2019

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením Ing. Vojtěcha Novotného, PhD. a že jsem uvedla všechny literární prameny a publikace, ze kterých jsem čerpala.

Prohlašuji, že tištěná verze se shoduje s verzí odevzdanou přes Univerzitní informační systém.

V Praze dne

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku sociálně vyloučených lokalit v ORP Louny. Teoretická část popisuje obecně jednotlivé sociální skupiny obyvatel a příčiny vzniku těchto lokalit. Praktická část se věnuje jednotlivým obcím a konkrétním umístěním segregovaných míst. Výsledkem je mapa se zakreslením zjištěných skutečností.

Klíčová slova

sociální vyloučení, udržitelný rozvoj, Louny

Abstract

The bachelor thesis focuses on the issue of socially excluded localities in MEP Louny. The theoretical part debates principles of social groups endangered by exclusion, causes for their exclusion and signs of (socio-spacial) exclusion of communities. The practical part identifies socially excluded communities of individual municipalities and specific placement of segregated places.

Keywords

social exclusion, sustainable development, Louny

Obsah

1. Úvod.....	7
2. Cíl práce.....	8
3. Metodika.....	9
4. Literární rešerše.....	10
4.1 Udržitelný rozvoj, prostorově sociální rozměr udržitelnosti.....	10
4.2 Sociálně vyloučené lokality.....	10
4.2.1 Co je sociálně vyloučená lokalita.....	11
4.2.2 Historie sociálního vyloučení.....	11
4.2.3 Typické segregované skupiny.....	13
4.2.3.1 Sociálně slabí obyvatelé.....	13
4.2.3.2 Vyšší střední třída.....	14
4.2.3.3 Senioři	15
5. Charakteristika řešeného území	18
5.1 Přírodní podmínky	18
5.2 Historie	18
5.3 Ekonomika	19
5.4 Demografie	19
6. Identifikované vyloučené lokality.....	22
6.1. Sociálně slabí obyvatelé	22
6.1.1. Louny.....	22
6.1.2. Cítoliby.....	28
6.1.3. Černčice.....	30
6.1.4. Postoloprty a Březno u Loun.....	32
6.2. Domov pro seniory a dům s pečovatelskou službou Louny.....	38
7. Mapy sociálního vyloučení v zájmovém území Louny.....	40
8. Diskuze.....	43
9. Závěr.....	44
10. Seznam použité literatury a dalších zdrojů.....	45

1. Úvod

Lidskou společnost lze rozdělit na zdravotně etnickou a ekonomickou. V rámci ekonomické skupiny vnímáme sociálně slabé (chudí), střední vyšší třídu a bohaté (dolních 10 %, střední většina, horních 10 %). Jde tak o typický charakter sociálního vyloučení. Každý jedinec je součástí nějaké minority. Ať už se jedná o menšinu rasovou, názorovou nebo náboženskou, všichni jsme součástí složitého socioekonomického systému (Whitaker a kol. 1984). Z hlediska výzkumu se v současnosti jedná o aktuální a zajímavé sociálně urbanistické téma.

2. Cíl práce

Bakalářská práce se v úvodu věnuje literární rešerši týkající se zvoleného tématu a dále pak především zmapování prostorově vyloučených a sociálně homogenních lokalit v Lounech a vybraných přilehlých obcích. Zajímá mne, zda se tyto lokality nacházejí spíše v Lounech nebo ve venkovském prostoru a zda zde dochází k nějakým výraznějším změnám v průběhu času. Kvalitativní aspekty sociálního vyloučení jsou na delší výzkum, v mé práci jde především o zmapování aktuální situace.

3. Metodika

V rámci literární rešerše, která obsahovala nastudování odborné literatury, článků, koncepcí a plánů, uvádím stručnou charakteristiku historie a vývoje sociálního vyloučení na území a popisuji jednotlivé skupiny obyvatel.

Poté, co jsem si vymezila vybrané území a sestavila jsem jeho demografickou analýzu na základě údajů Českého statistického úřadu, jsem provedla terénní průzkum. Dále jsem absolvovala schůzky se zástupci samospráv, rozhovory a setkání se zástupci státní správy a konzultace v mateřské a základní škole, kde je největší spádovost ze sociálně vyloučených lokalit v Lounech. Cílem bylo získat přehled o aktuálním stavu místní populace, fungování komunit, spolupráce se zástupci úřadů a celkového pohledu na sociální vyloučení v ORP Louny. Bakalářskou práci a výsledky jsem zpracovala ve Wordu, Excelu a mapu v příslušném programu. Zájmové obce byly: Louny, Postoloprty, Březno u Loun, Cítoliby, Jimlín, Zeměchy, Černčice, Vršovice, Obora, Blšany u Loun, Chožov, Třtěno, Mnichův Týnec, Chraberce, Chlumčany, Vlčí, Brloh, Nečichy, Dobroměřice, Lenešice.

4. Literární rešerše

4.1 Udržitelný rozvoj, prostorově sociální rozměr udržitelnosti

V rámci udržitelného rozvoje území je hlavním sociálním pilířem soudržnost společenství lidí, kteří jej obývají, pracují zde a působí na něj. S pomocí územního plánování lze přispět k vytvoření či zlepšování sociálně soudržného města nebo venkovského mikroregionu.

Předpokladem pro žádoucí promísení sociálních skupin obyvatelstva je dostatek veřejného prostoru (atraktivní prostranství a zařízení, veřejné parky), který umožní setkávání a vzájemnou komunikaci. Dále pak různé typy a standardy bydlení, dle životního stylu a preferencí obyvatel z různých sociálních skupin. Je nutné nevytvářet rozsáhlé homogenní sociální celky, aby se tak předešlo sociální segregaci. Infrastruktura, veřejná obslužnost a občanská vybavenost by měla být stejného standardu na celém území. Prostřednictvím regulačního plánu lze dále ovlivňovat míru zástavby a skrze regionální politiky na úrovni mikroregionu do určité míry pracovní příležitosti (Maier a kol. 2012).

Kvalita života se mění v čase a stejně tak se mění rozdíly v regionech. Nejdůležitějšími principy strategie udržitelného rozvoje jsou úcta k lidskému životu, úcta k civilizačním a kulturním hodnotám a úcta k přírodě (Nováček 2010).

4.2 Sociálně vyloučené lokality – Co je sociální vyloučení

Segregace vyjadřuje sociální rozdíly a sociální nerovnosti ve společnosti (Temelová, Sýkora 2005). V důsledku sociální segregace mají jednotlivci, rodiny, skupiny nebo komunity omezený přístup ke zdrojům, které jsou nutné pro účast v ekonomickém, sociálním a politickém životě společnosti. Sociální vyloučení se obvykle projevuje potížemi při uplatnění na trhu práce, nízkým vzděláním a kvalifikací, nízkými příjmy a chudobou, nekvalitním bydlením a horším zdravotním stavem (Navrátil a kol. 2003).

4.2.1 Co je sociálně vyloučená lokalita

Čada (2015) ve své analýze uvádí definici sociálně vyloučené lokality jako čtvrť, dům nebo ulici s koncentrací lidí, u kterých lze popsat znaky odpovídající sociálnímu vyloučení a dochází zde k negativnímu hodnocení místních obyvatel daného místa (například pojmem „špatná adresa“).

Lokality ohrožené sociálním vyloučením se dají dle Navrátila (2003) indikovat podle:

- Většího počtu přelidněných bytů.
- Menší mírou dobrovolných aktivit.
- Horším zdravotním stavem populace.
- Nižší střední délkou života.
- Nízkým vzděláním obyvatel.
- Vyšším podílem přečinů a trestních činů.

Za sociálně vyloučenou lokalitu lze považovat takovou, která splňuje alespoň některé z parametrů sociálního vyloučení (prostorové vyloučení, nevyhovující bydlení, špatný hygienický stav domů, špatné mínění okolí o lokalitě, nemožnost sociálního vzestupu / odchodu z lokality, absence sociálních vztahů jdoucích vně lokality, chudé prostředí, nedostupnost standardních služeb a zábavy, skupinové znevýhodnění chudobou a diskriminací, Nedostatečný přístup k informacím, nízké vzdělání obyvatel lokality, nedostatek příležitostí k dosažení dostatečného vzdělání zajišťujícího dostupnost práce, nedostatek pracovních příležitostí, vyšší kriminalita).

4.2.2 Historie sociálního vyloučení

Skupiny, které jsou považovány za ohrožené sociálním vyloučením jsou lidé v nouzi, osamělí rodiče, senioři, mladí manželé s dětmi, zdravotně postižení, dlouhodobě nemocní a etnické a další menšinové skupiny. Etnická menšina je skupina, jež se do znevýhodněné pozice dostala důsledkem předsudečné reakce většiny na svou kulturní odlišnost (Navrátil a kol. 2003).

Velikost území, kde žijí sociálně vyloučení obyvatelé je různé. Může se jednat o byty, dům nebo čtvrť (Gabal 2006).

Krysan a Crowder (2017) uvádí, že pokud si lidé vybírají místo pro bydlení, jsou často ovlivněni doporučeními a předsudky svých známých nebo rodinných příslušníků. Často tak dochází k tomu, že bydlí v jejich blízkosti a vzniká tak právě ekonomická, rasová nebo etnická homogenita v rámci osídlení konkrétních segregovaných lokalit.

Odrážem rozrůznění společnosti dle etnických, kulturních a socioekonomických charakteristik obyvatel je sociálně prostorová diferenciací sídel, případně regionů (Temelová, Sýkora 2005).

V odborné literatuře se pojem sociální vyloučení používá od 70. let 20. století. V Amsterdamské smlouvě z roku 1997 je boj se sociální exkluzí zahrnut jako jeden z úkolů Evropské unie. V roce 2007 vznikla první celoevropská studie, která mapovala sociálně vyloučené lokality členských států EU. Nejčastěji se jednalo o místa v historických centrech, sídlišťích na okraji měst a bývalých dělnických čtvrtí. V české společnosti po roce 1989 patřili mezi nejohroženější skupiny národnostní menšiny, cizinci, sociálně slabí a zdravotně postižení (Zoubková 2015).

Sociální vyloučení je dynamickým jevem, který je potřeba neustále monitorovat. První celorepublikový projekt pod názvem Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a komunit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti byl proveden v období 1. 11. 2005 – 15. 8. 2006. Na jeho výsledky navázal nový projekt Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR z roku 2015, který si kladl za cíl navázat a porovnat výsledky s předchozí analýzou v roce 2006, a to především vývoj a vznik nových lokalit a také pro efektivní využití a čerpání peněz z fondů Evropské unie určených pro řešení nových projektů. Hlavním rozdílem od roku 2006 je dvojnásobný nárůst počtu lokalit a navýšení počtu segregovaných obyvatel o polovinu (Čada 2015).

Dle Agentury pro sociální začleňování je v Česku až 115 tisíc občanů žijících v 606 sociálně vyloučených lokalitách (297 měst a obcí). Například přímo v Lounech byly z průzkumu identifikované v roce 2006 pouze dvě lokality, tzv. osmidomy a jeden řadový dům o několika vchodech (Gabal 2006). V roce 2015 to byly 4 místa (Čada 2015).

4.2.3 Typické segregované skupiny

4.2.3.1 Sociálně slabí obyvatelé

Většinu obyvatel v sociálně vyloučených lokalitách tvoří Romové, kteří žijí na sociálně ekonomickém okraji společnosti. V České republice panuje etnická diskriminace. Do sociální pasti se ale mohou dostat i důchodci a starousedlíci, a to v důsledku klesajících cen nemovitostí, chybějící infrastruktury a služeb. Současným trendem se stává bydlení v ubytovnách a také odchod do venkovských oblastí. Vznik tzv. ghett byl dán lokální politikou v minulosti, kdy se takto se stěhovali sociálně slabí občané. Následně začalo v posledních letech zneužívání doplatku na bydlení, které se stalo výnosným byznysem pro pronájemce (Čada 2015).

Pro romskou komunitu je charakteristická residenční segregace (prostorová koncentrace příslušníků v určitých lokalitách, kde romská komunita tvoří velké procento z celku). Zároveň zde mezi obyvateli dochází k sociální segregaci (chudé minoritní obyvatelstvo). Mezi chudými pak vzniká tzv. krátkodobá životní strategie. Nedostatek obecních bytů a sociálního bydlení znamená, že mladí lidé nemají možnost získat svůj byt (Navrátil a kol. 2003).

Základní příčinou neuplatnění se na trhu práce je nízká vzdělanost. Generačně dané opakované nevzdělávání romské populace, která nemá vzory v rodičích, jiné pojetí dětství a absence výchovy. Ani povinná předškolní docházka na tomto nic nemění. Neustálá migrace etnika je příčinou neschopnosti navštěvovat předškolní vzdělávací zařízení. V rámci široké rodiny je školní vzdělávání podceňováno. Není uchopena a chápána nutnost získávání osobních zkušeností, které jsou jinak formou příběhů předávány v rodině po generace. (Jakoubková Budilová a kol. 2010).

Na základě zjištění České školní inspekce bylo potvrzeno, že žáci páté třídy V Ústeckém kraji mají významně slabší výsledky než v jiných krajích. Do oblastí Ústeckého kraje se po odsunu sudetských Němců přistěhovali lidé za dobrými výdělky a vzdělání nehrálo roli. Na demotivaci ke vzdělávání mládeže má největší vliv nejistá budoucnost bez perspektivy (Mach 2018 (02/18)).

Interetnické a interkulturní vztahy patří celosvětově ke klíčovým problémům (Navrátil a kol. 2003). Romové mají nedostatečné povědomí o své historii, kultuře i

jazyku. Neziskové i státní organizace tvoří projekty i na zvýšení tohoto povědomí. Jedná se například o programy na integraci Romů, sociálně znevýhodněných dětí, žáků, studentů, jazykové vzdělávání a multikulturní výchovu, včasnou péči, podporu školských zařízení, dotace na asistenty pedagogů. Tyto aktivity nemají dostatečné propojení a vazby mezi státním sektorem a neziskovými organizacemi, chybí výraznější spolupráce, podpora, udržitelnost a dlouhodobé výsledky (Gulová 2011). Úředníci jsou vedeni k plnění úkolů, a ne k řešení společenských problémů, a proto je nutné propojit analýzy a výzkumy a spolupracovat s různými odbornými pracovišti, aby bylo možné dosáhnout dlouhodobých výsledků.

Prostřednictvím diferenciovaného přístupu lze získávat ucelené řešení a zkvalitňovat tak komunitní péči a snižovat tak sociální vyloučení romské minority. Jeden ze způsobů sociální práce se sociálně vyloučenými je tzv. zmocnění, jehož cílem je posílit schopnost komunity, skupiny nebo jednotlivce kontrolovat různé aspekty své životní situace, a to cestou svépomoci a silou vlastních aktivit. Neziskové organizace jsou pouze prostředníky na cestě změn a nemohou přebírat odpovědnost státu (Navrátil a kol. 2003).

Jednotnost, několikrát zmiňovaná v knize Jane Jacobs (The Death and Life of Great American Cities, 2016) a žití pospolu je jediným správným cílem, kterého je potřeba dosáhnout pro harmonický život v komunitách a ve městě. Je vhodné, aby různé generace a sociální třídy žily promícháni a navzájem se respektovaly a pomáhaly si.

4.2.3.2 Vyšší střední třída

Některé formy suburbanizace bývají označovány jako „zelená“ nebo „zahradní města“. Tyto oblasti však charakterizuje převaha negativních vlastností. Jsou jimi například sociální vyloučení obyvatel (převažuje vyšší střední třída), nedostupnost veřejné dopravní obslužnosti, občanské vybavenosti a případná nereálnost „soběstačnosti“ zdrojů (Maier a kol. 2012).

Tento trend postupného stěhování do tzv. satelitních měst se v naší společnosti objevil po revoluci. Macháček (2015) píše výstižně v knize Zelené vdovy „O tom, jak manželky a přítelkyně tonou v rybníku příměstských satelitů a užívá je jejich osamělost. O zelené kleci. O tom, jak člověk přesazený na jiné místo ztrácí lásku i

přátele“. Vyšší střední třída se tak dobrovolně separuje a tím dochází k její segregaci ve společnosti (Temelová, Sýkora 2005).

K tomu, aby nedocházelo k nepříznivým společenským situacím v rámci satelitních městeček je potřeba, aby zde ženy (udržovatelky sousedských vztahů a rovnováhy) byly sebevědomé, nepřestaly pracovat ve svém stávajícím zaměstnání nebo se věnovaly například charitě či jiným spolkům, které by je naplňovaly a umožňovaly jim seberealizaci. Ve vztahu k rodině a k manželovi je nutné vytvářet společné aktivity ve volném čase a neustále udržovat kontakty s blízkými a také přáteli.

4.2.3.3 Senioři

Město je pro seniory přelidněné, hlučné, nebezpečné, nepřehledné prostředí plné sociálních, fyzických, a i architektonických bariér. Senior je pak pro město anonymní, osamělý, segregovaný a izolovaný jedinec, který podlehl sociální exkluzi nebo marginalizaci. Mezi zásadní nesnáze pro seniory patří schodiště bez návaznosti výtahů, neschůdné komunikace, nedostatek laviček a odpočinkových míst, chybějící veřejné WC, nedostupná hromadná doprava, případně místa k zaparkování, málo zeleně. V rámci novodobých souvislostech dochází v důsledku revitalizací čtvrtí ke gentrifikaci (nově příchozí nahrazují starousedlíky). Senioři jsou ohroženi vymístěním a nedobrovolným odstěhováním. U seniorů, kteří žijí dlouhodobě na jednom místě, dochází k fyzickému, biografickému a sociálnímu poutu se svou čtvrtí. Komunitní centra a senior kluby jsou místa pro setkávání se s vrstevníky, společenského zviditelnění a politického vlivu. Bez podpory jsou senioři zranitelní, protože již nedokáží bránit svá práva. Klíčovou změnou a ovlivňujícím faktorem posledních 50 ti let je proces globalizace, jejímž vlivem dochází ke štěpení komunity, na které seniorům záleží, protože nemohou již v takové míře účelově migrovat a žít „pouze v čase“ (Vidovičová a kol. 2013).

V současné gerontosociologii je nejdiskutovanějším tématem tzv. aktivní stárnutí, které představuje postproduktivní věk jako období zdraví, mobility, kreativity a zaneprázdněnosti. Příprava na toto období by měla probíhat celý život. Zásadními body úspěchu jsou fyzická aktivita (například chození pěšky, do schodů), dovednost prostorové orientace a jistota v cizím prostředí, formální vzdělání (kulturní kapitál) a v neposlední řadě finanční prostředky jedince (ekonomický kapitál). Součástí politiky

podpory včasné přípravy na stárnutí, tzv. gerontologické gramotnosti, by mělo být zajištění vhodného a přiměřeného bydlení, úprav v bytě (Vidovičová a kol. 2013).

Společnost by měla stáří přijmout jako přirozenou realitu. Starší lidi je potřeba integrovat a ne segregovat. Na každém jedinci je pak zodpovědnost za kvalitu života a život prožitý ve stáří (Hrozenská, Dvořáková 2013).

Základem péče o seniory je rodina, která by se měla o vše postarat. Ne vždy to je možné, ať už z pracovních důvodů nebo vzdálenosti od rodiny. Rovněž je potřeba brát v úvahu mezilidské vztahy v rodině, které tomu brání. Z těchto důvodů je poskytována tato péče prostřednictvím dobrovolných charitativních organizací a státních nebo soukromých institucí.

Na poptávku po sociálních službách má nemalý vliv i demografie obyvatelstva. Podle projekce obyvatelstva ČR do roku 2020 by měl při nárůstu počtu občanů vyšších věkových kategorií a předpokládané nižší porodnosti celkový počet obyvatel mírně klesat, což dokumentuje očekávaný proces stárnutí obyvatelstva. Výrazný přírůstek počtu starých lidí na straně jedné a vlivem poklesu porodnosti úbytek dětí na straně druhé, se odlišně projeví požadavky na kapacity sociálních služeb. Lze očekávat že:

- Nárůstem obyvatel vyšších věkových kategorií bude poptávka po kapacitách sociálních služeb, ať ústavních či domácích, pro staré občany.
- Bude se prodlužovat doba poskytování služeb péče, a i věk klientů.
- Sociální služby pro mládež budou na stejné úrovni, popřípadě se bude kapacita snižovat.
- Demografické trendy jsou determinující, avšak pokrok v oblasti sociální péče do budoucna se bude měnit a stejně tak i potřeba kapacit.

S celkovou demografickou situací úzce souvisí i chování rodiny. Tradiční vícegenerační rodina se bude štěpit na jednotlivé věkové vrstvy a každá z nich bude usilovat o nezávislost a soběstačnost. Se zlepšením služeb pro domácnost, spolu se zlepšením ekonomiky a celkové vybavenosti dojde ještě k větší atomizaci rodinného života a zároveň bude velká část populace na pokraji chudoby, takže se nebude moci sama o sebe postarat a nebude mít finanční prostředky na potřebné služby. Proto je potřeba provést změny ve financování, koncepci a reorganizaci sociální péče a dělbu rolí mezi co možná největší spektrum různých subjektů. Kvalita a efektivnost péče by měla být zajišťována plně kvalifikovanými lidmi hlavně se sociálním cítěním a všechna pomoc by měla být adresná (Vilma Svobodová, IV. 2018, in verb.).

Ze strategie sociálního začleňování 2014-2020 vyplývá jasná potřeba navýšení počtu sociálních pracovníků o 50 %. Základní strukturu sociální sítě nelze v jednotlivých regionech stanovit direktivně, je nutno ji vytvořit tak, aby byla dostupná každému potřebnému občanovi. Je třeba sociální osvěta, která by potenciální klienty informovala o všech možnostech využití sociálních služeb (sociálními dávkami počínaje a žádostí o umístění v zařízení sociální péče konče). Tím by měli občané možnost formou přednášek a besed se připravovat na stáří a období pomoci druhé osoby, popř. smrt.

5. Charakteristika řešeného území

5.1 Přírodní podmínky

Okres Louny, ležící v Severních Čechách v Ústeckém kraji, je svou velikostí 1 117,59 km² na 30. místě mezi okresy ČR. Celkem čítá 70 obcí z toho 7 měst a 7 městysů. Správní obvody obce s rozšířenou působností ORP vznikly v roce 2003 a jsou 3 (Louny, Žatec, Podbořany). Obvod Louny zahrnuje 41 obcí na rozloze 473 km² a žije zde asi 44 tisíc obyvatel. Sousedící okresy jsou Chomutov, Most, Teplice, Litoměřice, Kladno, Rakovník, Plzeň sever a Karlovy Vary. Území se řadí mezi 15 nejméně lidnatých okresů ČR. Historicky vzniklá velká územní roztržitost sídelních celků se odráží v malé hustotě zalidnění a představuje necelé 2/3 průměru ČR.

Charakter podnebí okresu je dán srážkovým stínem Krušných hor a jedná se tak o nejsušší okres ČR. Díky nízkým srážkovým úhrnům, odlesněnosti a severozápadním větrům, dochází k vysoušení půdy. Řeka Ohře protéká okresem v délce 72 km. Její úrodné údolí bylo osídleno již v době kamenné.

5.2 Historie

Na území ORP Louny proběhlo v minulosti několik změn v osídlení. Zásadní změnou v novodobé historii byl odsun sudetských Němců a následné osídlení volyňskými Čechy. V 50. letech minulého století nastoupilo masivní zemědělství a spolu s ním potřeba lidské síly klesla. V tabulce číslo 1 je patrná změna v počtu obyvatel, kdy během 20 ti let došlo k úbytku 40 tisíc obyvatel. Louny se nacházejí v oblasti mezi centrem obchodu (Prahou) a centrem průmyslu (Most).

Změna vlastnických vztahů po roce 1989 v oblasti nájemního bydlení přispěla k segregačnímu tlaku na vybranou menšinu. Na základě toho došlo k jejich sociálnímu propadu. Během 20. století bylo postavení těchto obyvatel ovlivněno třemi událostmi. První bylo vyvraždění integrované a asimilované populace v koncentračních táborech během druhé světové války. Dalším bylo násilné přesídlení komunity do průmyslových zón v době socialismu. Posledním krokem byla tržní transformace, na jejímž základě ztratili ve velkém měřítku práci. I přes veškerou snahu se po roce 2000 nepodařilo uplatnit principy rovnoprávnosti a dochází tak k segregaci (Navrátil a kol. 2003).

5.3 Ekonomika

Nejvýznamnějšími hospodářskými odvětvími okresu jsou průmysl a zemědělství. Zemědělská výroba je specializována na pěstování obilovin, chmele, řepky, na výrobu masa, mléka a vajec. Z průmyslových odvětví má významnější zastoupení energetika a strojírenství. Dalším je potravinářský průmysl navazující na zpracování surovin ze zemědělské výroby (např. zpracování chmele).

Okres se vyznačuje vysokou mírou nezaměstnanosti (v roce 2001 to bylo 17 %, v roce 2010 12 %), vysokým procentem romské populace a nízkou vzdělaností obyvatel. Venkovské oblasti se vyliďňují a lidé se stěhují do větších měst a do lokalit podél hlavních dopravních tahů. Z přehledu o sňatcích a rozvodech vyplývá mírný vzestup sňatků a mírný pokles rozvodovosti oproti předchozím letům. Kriminalita na území Loun má sestupnou tendenci již několik let v řadě a detailněji je popsána v příloze č. 4. Celkem je v ORP Louny 27 mateřských škol. Seznam obcí s mateřskými školami je v příloze č. 5. Nezaměstnanost k únoru 2018 v obcích ORP Louny je uvedena v příloze č. 3. Procentuální hodnota se pohybuje v rozmezí od 1,24 % (Chraberce) až 10,05 % (Chožov). Zajímavostí je, že vzdušnou čarou jsou tyto dvě obce od sebe vzdáleny pouhé 2,5 km.

Hlavní zaměstnavatelé v regionu jsou průmyslové zóny Triangl směr Žatec, zóna Louny a továrny CIE (bývalá Praga Louny) a Legios přímo v Lounech. Další možností je dojíždění do Amazonu v Dobrovízi u Prahy. Problémem pro uplatnění se u těchto zmíněných zaměstnavatelů je nedostatečná kvalifikace, praxe nebo diskriminace ze strany zaměstnavatele.

5.4 Demografie

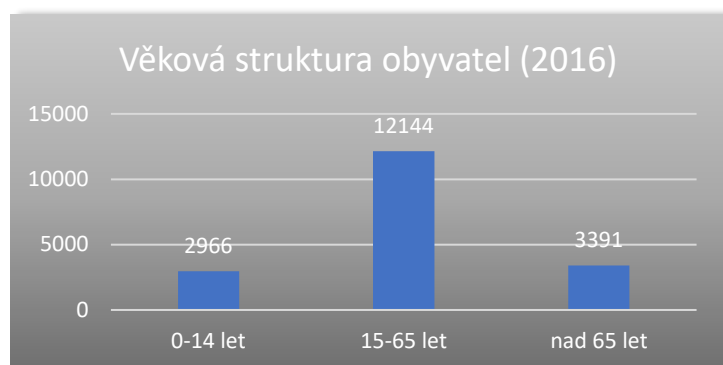
Počet obyvatel k 1.1. 2017 je celkem 86 346. Hustota zalidnění je 77,3 obyvatel na km². V tabulce číslo 1 je uveden vývoj počtu obyvatel v letech.

Rok	1869	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2010
Počet obyvatel	90 051	127 261	86 540	88 064	85 853	88 472	86 640	86 020	87 263
Hustota zalidnění	80,6	113,9	77,4	78,8	76,8	79,2	77,5	77,0	78,1

Tabulka č.1. Zdroj: ČSÚ.

Počet obyvatel pouze v Lounech (2016) je 18 501, z toho 8 831 mužů a 9 670 žen. Pohyb obyvatel za posledních 5 let zaznamenal největší úbytek vystěhováním v roce 2013 a přírůstek přistěhováním v roce 2016. Průměrný věk (2016) je 41,7 let. Průměrný věk se za posledních 10 let zvýšil o jeden rok.

Věková struktura obyvatel (2016):

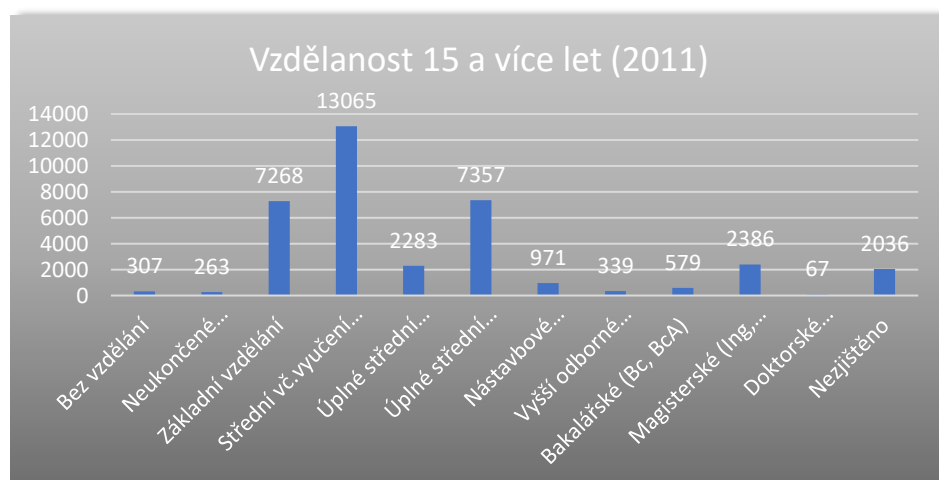
Graf č. 1. Zdroj: ČSÚ.

Zpracovala Lenka Radová.

Graf číslo 1 zobrazuje věkovou strukturu obyvatel.

Každý rok přibývá v kategorii nad 65 let dalších 100 obyvatel a oproti tomu se snižuje počet produktivních osob ve věku 15-64 let. V lounském okrese žije zhruba 1 500 Slováků. Mezi další početnější národnosti patří Vietnamci a Ukrajinci. Při sčítání obyvatel v roce 1991 se v okrese Louny k romské národnosti přihlásilo celkem 638 osob. Reálný odhad tehdy činil 3 000 osob. V roce 2011 v ORP Louny to bylo 31 osob přihlášených a 10 982 osob neuvedlo svoji příslušnost (Zdroj: ČSÚ).

Vzdělanost nad 15 a více let (2011):

Graf č. 2

Zdroj: ČSÚ. Zpracovala Lenka Radová.

Graf č. 2 zobrazuje vzdělanost obyvatel.

Komunitní plán sociální péče města Loun je platný na období 2017–2021. Aktuálně z plánu vyplývá, že je potřeba neustále vylepšovat celý systém financování sociálních služeb, zjednodušit administrativu a zviditelnit stárnutí populace a problémy s tím spojené. V Lounech je mimo jiné nutné zřídit zastávku MHD přímo u domova pro seniory a více odpočinkových míst (lavičky). Dále by se měly udržet a zkvalitňovat stávající sociální služby pro seniory a zajišťovat další aktivity (aktivizační činnosti) a poradenství pro seniory, které nelze registrovat jako sociální služby. Dále je potřeba zkvalitnit stávající sociální služby pro rodiny s dětmi, děti, mládež a občany v krizi a zajistit ostatní aktivity a poradenství, které nelze registrovat jako sociální služby. Dále by se mělo rozšířit azylové bydlení pro osoby v krizi a zajistit nové služby pro rodiny s dětmi, děti, mládež a občany v krizi (sociální prevence).

6. Identifikované vyloučené lokality

6.1. Sociálně slabí obyvatelé

6.1.1 Louny

Vedení města se pravidelně setkává s provozovateli vybraných níže uvedených ubytoven. Na schůzkách je řešen aktuální stav z hlediska nájemců a za přítomnosti ředitele Městské policie Louny a sociálních pracovníků i další problematika. Tento postup vede ke zlepšování vztahu s úřady a dalšími zúčastněnými. Z pohledu úseku sociální péče a prevence je zde největším problémem migrace občanů mezi městy (trvalý pobyt je získáván pouze na základě Smlouvy o bydlení) a práce na černo společně se zadlužeností (exekuce atd.). Od roku 2012 je zastropovaná dávka příspěvku na bydlení a doplatek se tak postupně snižuje. Město Louny nezvažuje bez doplatkové zóny, protože se tak problém pouze přemístí někam jinam.

Přímo na území města Louny lze pocitově identifikovat 7 míst ohrožených sociálním vyloučením. Jsou to: U Spravedlnosti, Tyršovo náměstí, Husova ulice-ubytovna Hajžman, Husova ulice-ubytovna Oharka, Husova ulice- „osmidomy“, Postoloprtská ulice-ubytovna Kopretina, Poděbradova ulice-bytový dům.

1. Louny - U Spravedlnosti

Lokalita se nachází na okraji města. U Spravedlnosti č.p. 1742 a 1744. Jedná se o dva bytové domy vedle sebe (byty jsou zde většinou v osobním vlastnictví). Základní škola se nachází ve vzdálenosti 500 metrů a mateřská škola se nachází do 600 metrů. Autobusová zastávka je 50 metrů daleko. Nákupní možnosti jsou vzdáleny 350 metrů. GPS souřadnice lokality: 50.3477614N, 13.8048594E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 1.

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázku č. 1 je fotografie bytových domů sociálně vyloučené lokality U Spravedlnosti.

2. Louny - Tyršovo náměstí

Lokalita se nachází v blízkosti historického centra města. Jedná se o panelové domy a bytové domy v ulici Štefánikova a Fügnerova a na Tyršově náměstí. Byty jsou buď v osobním vlastnictví nebo města Louny. Mateřská škola je přímo v místě. Základní škola je vzdálena 650 metrů. Nákupní možnosti a autobusová zastávka jsou přímo v místě. GPS souřadnice lokality: 50.3538761N, 13.7990394E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 2.

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázku číslo 2 je aktuální fotografie Tyršova náměstí.

3. Louny - Husova ulice - ubytovna Hajžman

Budova se nachází v ulici Husova č. p. 418. Dům je v osobním vlastnictví jedné osoby, která zde pronajímá pokoje. Nákupní možnosti jsou vzdáleny 100 metrů. Mateřská škola je 450 metrů daleko a Základní škola je do 600 metrů. Autobusová zastávka je přímo v místě. GPS souřadnice lokality: 50.3596297N, 13.8153228E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 3

Obrázek č. 4

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázku číslo 3 a 4 je aktuální fotografie ubytovny Hajžman.

4. Louny - Husova ulice - „osmidomy“

Lokalita se nachází v ulici Husova č. p. 1065-1071. Bytové domy vlastní město Louny a zčásti soukromý vlastník. Nákupní možnosti a autobusová zastávka jsou v místě. Mateřská škola je 400 metrů daleko a Základní škola je do 800 metrů. GPS souřadnice lokality: 50.3598864N, 13.8222839E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 5

Obrázek č. 6

Zdroj: L. Radová (2018)

Obrázky číslo 5 a 6 zobrazují aktuální fotografie „osmidomů“.

5. Louny - Husova ulice ubytovna Oharka

Lokalita se nachází v ulici Husova č. p. 2508 a 2390. Jedná se o dva bytové domy. Vlastníky jsou soukromé osoby, které byty pronajímají. Nákupní možnosti a autobusová zastávka jsou v místě. Mateřská škola je 450 metrů daleko a Základní škola je do 850 metrů. GPS souřadnice lokality: 50.3605908N, 13.8241794E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 7

Obrázek č. 8

Zdroj: L. Radová (2018)

Obrázky číslo 7 a 8 zobrazují aktuální fotografie Oharky.

6. Louny - Postoloprtská ulice - ubytovna Kopretina

Lokalita se nachází na okraji města. Jedná se o bytový dům č. p. 2987. Vlastník budovy je obchodní firma. Mateřská škola je vzdálena 600 metrů a Základní škola 750 metrů. Nákupní možnosti a autobusová zastávka jsou přímo v místě. GPS souřadnice lokality: 50.3555336N, 13.7769875E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 9.

Zdroj: L. Radová (2018)

Obrázek číslo 9 zobrazuje ubytovnu Kopretina.

7. Louny - Poděbradova ulice - bytový dům

Lokalita se nachází v blízkosti historického centra města. Jedná se o bytový dům č. p. 1123, 1118, 1119. Byty jsou zčásti v osobním vlastnictví a ve vlastnictví města a obchodní firmy. Mateřská škola je vzdálena 50 metrů a Základní škola 300 metrů. Nákupní možnosti a autobusová zastávka jsou do 400 metrů. GPS souřadnice lokality: 50.3521194N, 13.7965314E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 10

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázcích 10 a 11 jsou aktuální fotografie bytového domu v ulici Poděbradova.

Obrázek č. 11

Zdroj: L. Radová (2018)

6.1.2 Cítoliby

Městys Cítoliby provozuje Mateřskou školku a první stupeň Základní školy. Dále má od roku 2016 zřízenou obecní Policii o dvou strážnících a dva asistenty prevence kriminality. V obci také působí romská terénní pracovníce, jejíž náplní práce je řešení problémů romské komunity, například pomoc při hledání zaměstnání, docházka do školy, hygienické návyky, vyřizování na úřadech, zajišťování zlepšení bytové kultury, úklid kolem domů a v domech, práva a povinnosti občanů. Zároveň spolupracuje s ostatními terénními sociálními pracovníky.

Obec je od roku 2006 uvedena v mapě sociálně vyloučených lokalit, ale dle představitelů obce z jejich pohledu zařazení nesplňuje.

8. Cítoliby - bytové domy Zeměšská

Lokalita na Zeměšské ulici zahrnuje 3 bytové domy.

1. **Ulice Zeměšská 329**, GPS souřadnice: 50.3330322N, 13.8070242E. zdroj: *Mapy.cz* ©

Číslo popisné 329 má špatný technický stav budovy a je v rekonstrukci. Dům je vystěhován (6 bytů). Bydlí zde pouze jeden nájemník s dvěma dětmi.

2. **Ulice Zeměšská 334**, GPS souřadnice: 50.3329714N, 13.8064981E. zdroj: *Mapy.cz* ©

Jedná se o kompletně zrekonstruovaný dům ve výborném stavu, obýván je všemi věkovými kategoriemi.

3. Ulice Zeměšská 335, GPS souřadnice: 50.3327108N, 13.8065989E. zdroj: *Mapy.cz* ©

Zde se byty postupně rekonstruují a dům obývají všechny věkové skupiny.

Všechny tři domy jsou v soukromém vlastnictví, a proto nejsou známy bližší informace týkající se například placení nájmu. Tato lokalita není prostorově zcela vyloučena, je zde dostupná školní docházka, služby i zábava. Obyvatelé mají možnost zaměstnání přímo v obci (VPP od ÚP Louny), tak v blízkém okolí (průmyslová zóna Louny), které je dostupné veřejnou dopravou. V obci je velmi nízká kriminalita. Občas se vyskytnou drogy. Nájemníci se nejvíce měnili v důsledku migrace v domě č.p. 329, který je nyní ale vystěhován. Největším problémem je hluk a shromažďování v centru obce. O bez doplatkových zónách se zde neuvažuje.

V Cítolibeč lze identifikovat ještě několik jednotlivých rodinných domů (3 domy, Lounská ulice a Tyršovo náměstí), které obývá menší množství osob, které se z pohledu obyvatel obce jeví jako ohrožené sociálním vyloučením.

Obrázek č. 12.

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázku číslo 12 je Zeměšská ulice v Cítolibeč se třemi bytovými domy vedle sebe.

6.1.3 Černčice

V obci se nachází několik míst, které lze pocitově označit za ohrožené sociálním vyloučením. Blízkost lounských ubytoven determinuje sociální migraci a obchod s chudobou ve formě výkupu nemovitostí v dražbách a jejich následnému pronájmu sociálně slabým rodinám. Do budoucna se zde zvažuje zavedení bez doplatkových zón. V Černčicích není obecní Policie, je zde Mateřská škola a Základní škola a také zastávka lounské městské hromadné dopravy.

9. Černčice - ulice Karla Šrůmy – panelové domy s byty v osobním vlastnictví, GPS souřadnice: 50.3616286N, 13.8510186E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 13

Obrázek č. 14

Zdroj: L. Radová (2018)

Obrázek číslo 13 a 14 zobrazuje ulici Karla Šrůmy v Černčicích.

10. Černčice - Husova ulice č.p. 46 – bytový dům ve vlastnictví jedné osoby, ve kterém jsou byty pronajímány sociálně slabým občanům. GPS souřadnice: 50.3608033N, 13.8424089E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 15

Zdroj: L. Radová (2018)

Obrázek číslo 15 zobrazuje bytový dům v Husově ulici.

11. Černčice - Jiráskova č.p. 218, GPS souřadnice: 50.3617911N, 13.8474536E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 16

Zdroj: L. Radová (2018)

Obrázek číslo 16 zobrazuje rodinný dům zakoupený před několika lety v dražbě za účelem dalšího pronájmu sociálně slabým občanům. Majitelka domu vykoupila v současnosti v dražbě další rodinný dům v blízké ulici Wolkerova.

6.1.4 Postoloprty a Březno u Loun

Ve městě Postoloprty a přilehlé obci Březno u Loun se nachází několik míst, které jsou uvedeny v Analýze sociálně vyloučených lokalit v ČR z roku 2015. Z analýzy vyplývá, že nejvýraznější skupinou vyloučených osob jsou nezaměstnaní Romové, osoby s nízkou kvalifikací a uživatelé tvrdých drog. Zároveň je zde vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných a objevuje se ve velké míře zadluženost a lichva (k 31.1. 2018 celková zadluženost v exekucích je 25,25 % obyvatel a částka činí 177 mil. Kč), (Čada 2015).

Město Postoloprty aktivně spolupracuje již od roku 2016 s Agenturou pro sociální začleňování, což přineslo městu nové způsoby financování podpůrných projektů. Na základě této spolupráce vznikl Strategický plán sociálního začleňování a Místní plán inkluze, které mají přispět ke zlepšení kvality života ve městě.

Budova bývalé Spořitelny, která se nachází v centru Postoloprty, byla městem odkoupena a je v současnosti prázdná. Tento objekt byl původně zahrnut v seznamu sociálně vyloučených lokalit města. Problémové je soužití na sídlištích, kdy dochází ke konfliktům mezi menšinou a většinou. Dochází zde ke skupování bytů a následnému pronájmu obyvatelům ohroženým sociálním vyloučením. V jednání je aktuálně téma bez doplatkových zón, které by se vztahovaly na sídliště.

Vzdělávání v Postoloprtech zajišťuje Mateřská škola a Základní škola. Zájmové a neformální vzdělávání se uskutečňuje v Základní umělecké škole a v Domě dětí a mládeže. Město v budoucnu plánuje vznik komunitního centra, kde budou v oblasti neformálního vzdělávání působit nestátní neziskové organizace.

Mateřská škola má téměř naplněnou kapacitu (104 dětí/110). Navštěvují ji děti od 2 do 7 let, z toho romské jen výjimečně (5 rodin). Předškolní přípravu zajišťuje také přípravná třída základní školy s 19 dětmi. Základní školu navštěvuje 467 žáků, z toho 35 % z romského etnika.

Aktuálně lze označit za místa pocitově ohrožená sociálním vyloučením následující:

Postoloprty

12. Postoloprty - Třebízského náměstí – sídliště, byty jsou v osobním vlastnictví.

GPS souřadnice: 50.3615653N, 13.6962308E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 17

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázku číslo 17 je Domov dětí a mládeže v blízkosti Třebízského náměstí.

13. Postoloprty - Dvořákova – sídliště, byty jsou v osobním vlastnictví. GPS

souřadnice: 50.3614297N, 13.7015139E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 18

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázku číslo 18 je Dvořákova ulice.

14. Postoloprty - Jiráskovo náměstí – sídliště, byty jsou v osobním vlastnictví.

GPS souřadnice: 50.3621786N, 13.7001469E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č.19

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázku číslo 19 je Jiráskovo náměstí.

15. Postoloprty - Alšova č.p. 31 – bytový dům, který je ve vlastnictví jedné osoby,

kteřá zde pronajímá byty. GPS souřadnice: 50.3602567N, 13.7046358E, zdroj:

Mapy.cz ©

Obrázek č. 20

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázku číslo 20 je Alšova ulice číslo popisné 31.

Objekt má vchody ze dvou stran. Je zde 14 bytových jednotek, z toho je půlka neobydlená nebo před rekonstrukcí. Jsou zde dvě znepřátelené rodiny, jejichž soužití je problémové.

16. Postoloprty - Wolkerova č.p. 659 – bytový dům, který je ve vlastnictví jedné osoby, která zde pronajímá byty. GPS souřadnice: 50.3598856N, 13.7032542E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 21

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázku číslo 21 je Wolkerova ulice číslo popisné 659.

V budově jsou pronajmuté 4 z 5 bytů. Bydlí zde 15 osob. Objekt není napojen na plyn, topí se kotlem na tuhá paliva. Tato budova má nejhorší pověst.

17. Postoloprty - ulice 5. května, GPS souřadnice: 50.3598064N, 13.6991686E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 22

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázku číslo 22 je ulice 5. května.

Březno u Loun

18. Březno č. p. 58 – bytový dům u bývalého cukrovaru, v soukromém vlastnictví, byty jsou pronajímány. GPS souřadnice: 50.3533664N, 13.7150686E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 23

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázku číslo 23 je dům v Březně u Loun s číslem popisným 58.

V objektu žijí jak rodiny s dětmi, tak obyvatelé v důchodovém věku. Církev zde v letních měsících provozuje aktivity zaměřené na děti.

19. Březno č.p. 109 a č.p. 110 – jsou 2 bytové domy o 18 ti bytech u bývalého pivovaru, ve vlastnictví Státního pozemkového úřadu. GPS souřadnice: 50.3537361N, 13.7464161E a 50.3538511N, 13.7450944E, zdroj: *Mapy.cz* ©

Obrázek č. 24

Obrázek č. 25

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázku číslo 24 a 25 je dům v Březně u Loun číslo popisné č.p. 109 a č.p. 110.

Ve dvou bytových domech žije asi 50 nájemníků většinou v důchodovém věku.

Místo je odříznuto od veškerých služeb jako je obchod, úřady, atpod. Nachází se zde pouze autobusová zastávka.

6.2. Domov pro seniory a dům s pečovatelskou službou Louny

Domov pro seniory U Pramene Louny, který je příspěvkovou organizací města Loun sídlí na adrese Rakovnická 2502, 440 01 Louny (GPS souřadnice lokality: 50.3481817N, 13.8067381E, zdroj: *Mapy.cz* ©). Domov poskytuje také azylový dům, který je součástí organizace a budovy. Areál se nachází v zeleni na okraji města, nedaleko lounského obchvatu a je odtržen od kulturního centra. V blízkosti přes ulici je také dům s pečovatelskou službou. Počet uživatelů služby domova pro seniory je aktuálně 172 osob.

Posláním domova je poskytnout nepřetržitou péči osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou péči jiné osoby. Dále se poskytují služby osobám, které nepotřebují pravidelnou péči jiné osoby, potřebují péči úměrnou svému věku a zdravotnímu stavu. Součástí domova je denní forma pobytu, kde se poskytují služby osobám, které mají sníženou soběstačnost a v denní době potřebují pomoc jiné fyzické osoby, ale jinak pobývají ve svém domácím prostředí.

Klienti tohoto zařízení potřebují pomoc při svých životních úkonech, zajištění dle potřeby lékařské a zdravotnické pomoci, a hlavně mít zabezpečeny běžné služby, na které již nestačí síly (jídlo, úklid, teplo atd.). Dále potřebují mít také možnosti výběru programu pro vyplnění volného času.

Obrázek č. 26

Obrázek č. 27

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázcích číslo 26 a 27 jsou aktuální fotografie lounského Domova pro seniory.

Obrázek č. 28

Obrázek č. 29

Zdroj: L. Radová (2018)

Na obrázcích 28 a 29 je Dům s pečovatelskou službou.

7. Mapy sociálního vyloučení v zájmovém území Louny

Legenda

sociálně slabí

senioři

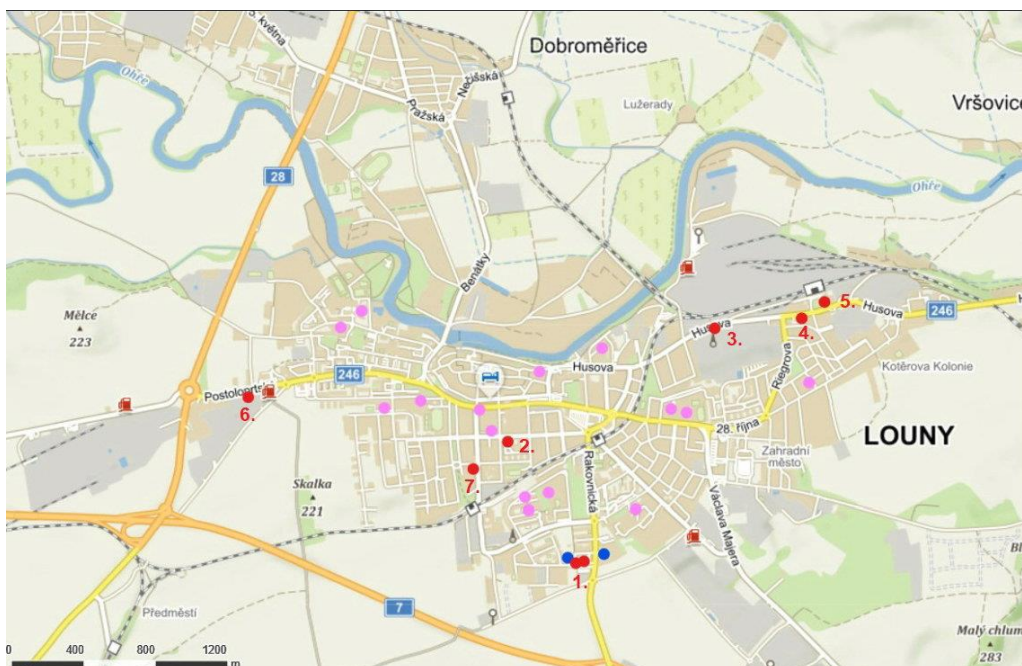
Mateřská, Základní škola

1. Louny - U Spravedlnosti
2. Louny - Tyršovo náměstí
3. Louny - Husova ulice - ubytovna Hajžman
4. Louny - Husova ulice - „osmidomy“
5. Louny - Husova ulice ubytovna Oharka
6. Louny - Postoloprtská ulice - ubytovna Kopretina
7. Louny - Poděbradova ulice - bytový dům
8. Cítoliby - bytové domy Zeměšská
9. Černčice - ulice Karla Šrůmy
10. Černčice - Husova ulice č.p. 46
11. Černčice - Jiráskova č.p. 218
12. Postoloprty - Třebízského náměstí
13. Postoloprty - Dvořákova
14. Postoloprty - Jiráskovo náměstí
15. Postoloprty - Alšova č.p. 31
16. Postoloprty - Wolkerova č.p. 659
17. Postoloprty - ulice 5. května
18. Březno č. p. 58
19. Březno č.p. 109 a č.p. 110

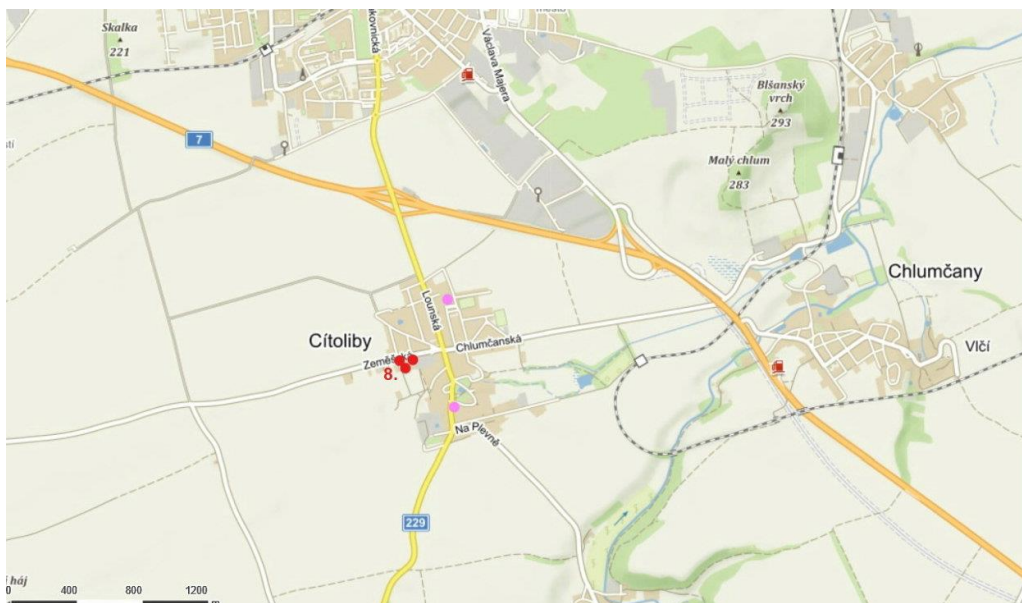
Louny

Obrázek č. 30. Zdroj: © Seznam.cz, a.s. Upraveno Lenka Radová.

Obrázek č. 30 zobrazuje město Louny s vyznačenými body sociálně vyloučených lokalit.

Cítoliby

Obrázek č. 31. Zdroj: © Seznam.cz, a.s. Upraveno Lenka Radová.

Obrázek č. 31 zobrazuje Cítoliby s vyznačenými body sociálně vyloučených lokalit.

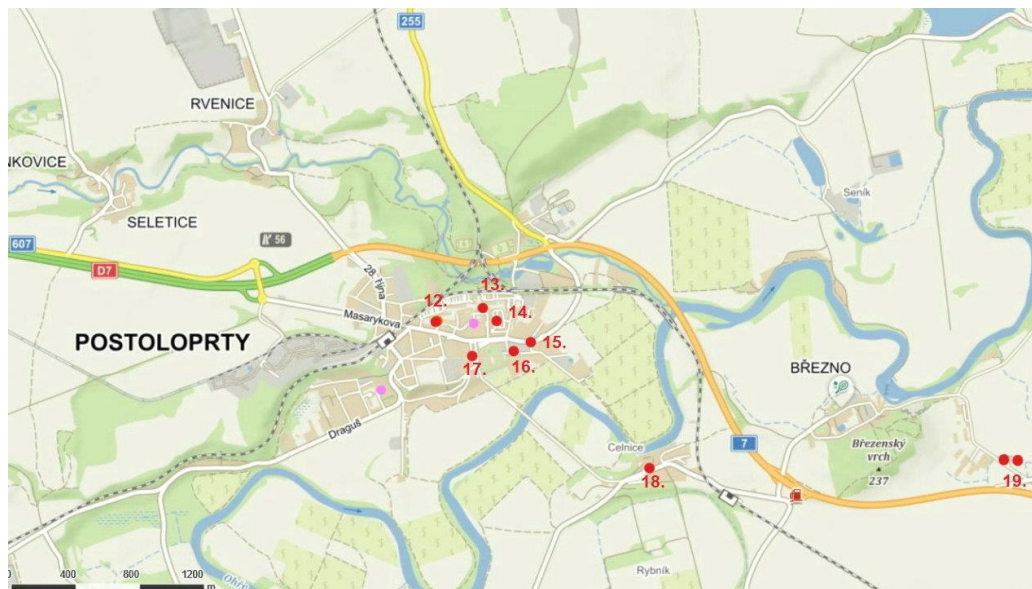
Černčice

Obrázek č. 32. Zdroj: © Seznam.cz, a.s. Upraveno Lenka Radová.

Obrázek č. 32 zobrazuje Černčice s vyznačenými body sociálně vyloučených lokalit.

Postoloprty a Březno u Loun

Obrázek č. 33. Zdroj: © Seznam.cz, a.s. Upraveno Lenka Radová.

Obrázek č. 33 zobrazuje Postoloprty a Březno u Loun s vyznačenými body sociálně vyloučených lokalit.

8. Diskuse

Identifikovala jsem spoustu míst, kde se koncentrují sociálně slabí obyvatelé. Výsledky se až na jednu výjimku (Louny-Poděbradova ulice) shodují s analýzami lokalit od autorů Gabal a Čada z let 2006 a 2015. Z pohledu pocitového terénního průzkumu, pohledu do katastru nemovitostí a dotazování sociální pracovnice, jsem ulici Louny-Poděbradova zařadila do seznamu sociálně vyloučených lokalit.

Z důvodu historického vývoje jsou sociálně vyloučené lokality většinou uvnitř města. S ohledem na to, že se sociální vyloučení týká pouze několika objektů, nejedná se tak o problém sociálního vyloučení města nebo obce jako celku. Vzhledem k metodice není klasifikována vyšší střední třída, protože tato místa jsou v rozšířené městské zástavbě a rozšířeném venkovském prostoru (u obcí), a tak nejsou prostorově zcela odloučená. Síť městské hromadné dopravy a vzdělávací soustavy (mateřské a základní školy) je rozložena stejnoměrně na celém území města Louny tak, že ve své podstatě nikoho z veřejné dopravy a ani vzdělávacího systému svou vzdáleností nevylučuje. Ve vzdělávacích institucích se tak setkávají všechny sociální skupiny. Jsou zde místa, kam nikdo jiný, než místní obyvatelé dané lokality MHD nejedí, ale zároveň se odtud lze kamkoliv dostat. Dostupnost do centra města je pohodlná a nenáročná. Z těchto pohledů nelze hovořit ve většině případů o úplném sociálním vyloučení (týká se také maximálně do 100 osob v daném místě). Jedná se tedy pouze o určité způsoby vyloučení. Převažuje chudoba, což je komplikované společenské téma a sociálně ekonomický problém.

9. Závěr

Z terénního průzkumu, konzultací se státní správou a sociálními pracovníky vyplývá skutečnost, že více vyloučených lokalit je ve městě Louny, kde také bydlí nejvíce lidí. Lze konstatovat, že většina vyloučených lokalit, které jsou ve venkovském prostoru se nachází v obcích vzdálených do 5 ti km od Loun. Z toho je patrná koncentrace těchto míst směrem do města. V následujících obcích nebyly v rámci terénního průzkumu a konzultací se zástupci státní správy identifikovány žádné sociálně vyloučené lokality: Jimlín, Zeměchy, Vršovice, Obora, Blšany u Loun, Chožov, Třtěno, Mnichův Týnec, Chraberce, Chlumčany, Vlčí, Brloh, Nečichy, Dobroměřice, Lenešice.

Z hlediska vývoje na časové ose k výrazným změnám nedochází, protože se jedná o lokality, které existují z historického hlediska dlouhodobě. Nové vyloučené lokality nevznikají a stávající nezanikají. Zajímavé se jeví být případné opakování průzkumu například po pěti nebo deseti letech. Budoucnost může být ovlivněna především stávající silnou ekonomikou, nízkou mírou nezaměstnanosti a rozvojem nových technologií společně s uplatněním se na trhu práce.

Cíle, který jsem si stanovila na začátku své práce jsem dosáhla. Přínosem je aktuální pohled na sociální vyloučení v zájmovém území Louny a výsledky zobrazené do zpracované mapy.

10. Seznam použité literatury a dalších zdrojů

Publikace

BAKALÁŘ, P., 2004: *Psychologie Romů*. Votobia, Praha. ISBN 80-7220-180-8.

ČADA, K. (ed.), 2015: *Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR*. GAC, Praha.

GABAL, I., 2006. *Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti*. Ministerstvo práce a sociálních věcí, Praha.

GULOVÁ, L., 2011: *Sociální práce*, Grada Publishing, Praha: 23-29 s. ISBN 978-80-247-3379-1.

HROZENSKÁ, M., DVOŘÁČKOVÁ, D., 2013: *Sociální péče o seniory*. Praha: Grada Publishing, a.s. 40–52 s. ISBN 978-80-247-4139-0.

JACOBS, J., 2016: *The Death and Life of Great American Cities*, Knopf Doubleday Publishing Group: 73, 138 s. ISBN 9780525432852.

KRYSAN, M., CROWDER, K., 2017: *Cycle of segregation*. New York: Russel Sage Foundation. ISBN 978-08-715-4490-2.

MACHÁČEK, L., 2015: Zelené vdovy. In: MACHÁČEK L., 2015: Zelené vdovy. Červený Kostelec: Pavel Mervart. 133–149 s. ISBN i978-80-7465-153-3.

MAIER, K., a kol., 2012: *Udržitelný rozvoj území*. Grada Publishing. Praha: 146-155 s. ISBN 978-80-247-4198-7.

NAVRÁTIL, P., a kolektiv, 2003: *Romové v české společnosti*. Praha: Portál, s.r.o. ISBN 80-7178-741-8.

NOVÁČEK, P., 2010: *Udržitelný rozvoj*. Univerzita Palackého v Olomouci, přírodovědná fakulta, Olomouc: 215-304 s. ISBN 978-80-244-2514-6.

ŠVEC, J., (ed.), 2010: *Příručka pro sociální integraci*. Praha.

TEMELOVÁ, J., SÝKORA, L., 2005: *Segregace: definice, příčiny, důsledky, řešení*. IN: Sýkora, L., Temelová, J., (eds.): *Prevence prostorové segregace*. Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha: 5-20 s.

VIDOVIČOVÁ, L., 2013: *Stáří ve městě, město v životě seniorů*. Praha: SLON. 19–356 s. ISBN 978-80-7419-141-1.

WHITAKER, B. (ed.), 1984: *Minorities: a question of human rights?* Elsevier Ltd. Pergamon. ISBN 978-0-08-034041-8.

ZOUBKOVÁ, V. T., 2015: *Sociálně vyloučené lokality a jejich revitalizace: Případová studie: Ústecký kraj*. Fakulta životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze: 12-13s.

Ostatní zdroje

CSONKA, P., 2017: *Plán koncepce prevence kriminality města Loun na léta 2017-2021*. Online: <http://www.mulouny.cz/cs/mesto/prevence-kriminality/strategie-prevence-kriminality-na-obdobi-let-2017-2021.html>, [cit. 2018-03-20].

Český statistický úřad: Počet obyvatel v obcích k 1.1.2017. Praha. 28. dubna 2017. Dostupné online. [cit. 2018-03-20].

ČÚZK, ©2019. Online <https://www.cuzk.cz/Katastr-nemovitosti.aspx> [cit. 2019-04-01].

Domov pro seniory Louny. Online: <http://www.dsup-louny.cz/>, [cit. 2018-04-01].

JAKOUBKOVÁ BUDILOVÁ, L. (ed.), 2010: *Analýza faktorů bránících úspěšnému vstupu sociálně vyloučených osob do vzdělávacího systému*. Online: <http://www.cerop.cz/docs/01-cerop-zprava-ka-c-1-final.pdf>, [cit. 2018-02-20].

MACH, J., 2018 (02/18): *V chudých krajích kulhá i vzdělávání*: Právo 2018.

MAJEROVÁ, K., 2018: *Komunitní plán rozvoje sociálních služeb a prarodinných aktivit v Postoloprtech na období 2018 – 2022*, online:

<http://www.postoloprty.cz/socialni-oddeleni/ds-1465/p1=11362>, [cit. 2018-10-10].

Mapové podklady: ©Mapy.cz, ©Seznam.cz, a.s., ©OpenStreetMap [cit. 2018-03-10].

MAVO s.r.o., 2015: Skripta k výuce – *Kvalifikační kurz pro pracovníky v sociálních službách*: MAVO s.r.o. 2015.

Městský úřad Louny. Online: <http://www.mulouny.cz/cs/mesto/komunitni-planovani/4-komunitni-plan-socialni-pece-mesta-loun-na-obdobi-2017-2021.html>, [cit. 2018-04-10].

Městský úřad Louny. *Územní plán Louny*. Online: <http://www.mulouny.cz/cs/mestsky-urad/odbory-mestskeho-uradu/odbor-stavebniho-uradu/uzemni-planovani/uzemni-plan-louny/>, [cit. 2018-04-10].

Městský úřad Louny. *Územně analytický plán Louny*. Online: <http://www.mulouny.cz/cs/mestsky-urad/odbory-mestskeho-uradu/odbor-stavebniho-uradu/uzemni-planovani/uzemne-analyticke-podklady-orp-louny.html>, [cit. 2018-04-10].

METLICKÁ, Z., 1998: *Regionální protidrogová strategie OKÚ Louny pro rok 1998-2000*. Městský úřad Louny 1998.

MPSV (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR), 2015: *Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR*. Online: <https://www.esfcr.cz/mapa-svl-2015/www/index.html>, [cit. 2018-02-06].

MPSV (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR), 2006: *Mapa sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v České republice*. Online: https://www.esfcr.cz/mapa/int_us6_16.html, [cit. 2018-02-07].

MPSV (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR), 2006: *Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti*. Online:

https://www.mpsv.cz/files/clanky/3043/Analyza_romskych_lokalit.pdf, [cit. 2018-02-20].

MPSV (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR), 2012: *Strategie sociálního začleňování 2014-2020*. Online: <https://www.mpsv.cz/cs/17081>, [cit. 2018-04-05].

Online: <https://www.bety.cz/vztahy/clanky/5745/Zelena-vdova-Je-vydrzovanym-manzelkam-vazne-co-zavidet>, [cit. 2018-04-13].

Online: <http://www.aktip.cz/cs/publikace/zelene-vdovy-zeny-ktere-penize-a-blahobytdonutily-zit-v-satelitu.html>, [cit. 2018-04-13].

Online: <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/>, údaj k 31. 1. 2018, [cit. 2018-12-12].

Online: <https://socialnipolitika.eu/2017/08/karel-cada-pojem-socialne-vyloucena-lokalita-je-stigmatizujici/>, [cit. 2018-10-10].

Online: <https://www.varianty.cz/slovnicek-pojmu/87-socialne-vyloucena-lokalita>, [cit. 2018-10-10].

PARLAMENTNÍ LISTY, listopad 1996, článek *Koncepční záměry v sociálních službách se zaměřením na ústavní sociální péči*. Str.3-4.

RADA VLÁDY PRO ZÁLEŽITOSTI ROMSKÉ MENŠINY, 2014: *Strategie romské integrace do 2020*, Praha.

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, sekce pro lidská práva, Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny, 2018: *Zpráva o stavu romské menšiny v České republice za rok 2017*, Praha.

Wikipedia: Okres Louny. Online: https://cs.wikipedia.org/wiki/Okres_Louny, [cit. 2018-03-20].

Použité fotografie jsou autorsky chráněny. O případné použití je nutné požádat autora (Lenka Radová, 2018).